

Johannes Paulus II:s inre dialog med Gud

Konrad KRAJEWSKI, påvlig ceremonimästare

Jag lärde känna Johannes Paulus II personligen 1998, det år jag började arbeta på kontoret för de påvliga ceremonierna. När det var min tur att, tillsammans med ceremonimästaren msgr Piero Marini assistera honom under mässan, slogs jag alltid av det som utspelade sig sakristian före och efter gudstjänsten. När påven kom in i sakristian och vi två var ensamma föll han på knä (under de sista åren av pontifikatet satt han i en stol) och bad under tystnad. Denna bön varade tio, femton, upp till tjugo minuter, och ibland ännu längre under de apostoliska resorna. Det verkade då som om den helige fadern inte längre var närvarande hos oss. När bönen såg ut att ta för lång tid kom msgr Stanislaw Dziwisz in och försökte föreslå påven att han skulle förbereda sig: ofta svarade inte påven på detta tilltal. I ett visst ögonblick lyfte han högra handen, och vi gick fram för att börja sätta på honom mässkläderna under fullkomlig tystnad. Jag är övertygad om att Johannes Paulus II, innan han vände sig till människorna, vände sig – eller snarare talade - till Gud. Innan han skulle representera honom, bad han Gud om att få vara hans levande avbild inför människorna. Det var samma sak efter gudstjänsten: knappt hade han tagit av sig de liturgiska kläderna, så knäböjde han i sakristian och bad. Jag hade alltid detta intryck: att han inte längre var närvarande hos oss.

Ibland under resorna kom hans sekreterare in och rörde försiktigt vid honom, uppmanade honom att komma ut ur sakristian eftersom folk väntade för att hälsa på honom (statschefer och andra högt uppsatta personer), men påven reagerade nästan aldrig: han förblev alltid i djup bön och återigen, i ett visst ögonblick, reste han sig själv, eller gav ett tecken för att få hjälp. Dessa stunder av bön, före och efter det liturgiska firandet, grep mig alltid djupt. När jag assisterade honom, om jag så satte på honom mitran eller räckte honom en näsduk, var

jag övertygad om att jag vidrörde, inte bara en ovanlig, utan en i sanning helig person.

Under pontifikatets sista år var jag den helige faderns ordinarie ceremonimästare. Jag stod nära påven under alla gudstjänster, jag såg hans lidande och hans svårigheter vid varje rörelse. En dag då han var mycket sjuk under en gudstjänst på Petersplatsen, lutade jag mig mot honom och tillät mig att säga: "Ers helighet, kan jag göra något för att hjälpa er? Kanske har ni ont någonstans?" Han svarade mig: "Numera har jag ont överallt, men det måste vara så..." Jag var säker på att jag assisterade och rörde vid en helig person.

Jag kände mig så ovärdig att vara vid sidan av denne man och att tjäna honom, att jag under de sista åren av hans pontifikat gick till bikt före varje gudstjänst, även om vi hade två eller tre gudstjänster per vecka. Jag gick biktfadema i Peterskyrkan en aning på nerverna, men jag kände ett djupt behov av att vara helt "rentvättad" när jag närmade mig påven. Efter många år i tjänst och tolv resor utomlands har jag kommit till denna slutsats: de miljoner personer som deltog i de gudstjänster som firades av påven skyndade dit för att möta Jesus, som Johannes Paulus II representerade, och som verkligen var närvarande i honom, i ordet han predikade, i hans gester, och i hans liturgiska och andliga hållning. Det var av denna anledning som människorna grät. De sade: "Han talade endast till mig, det var på mig han såg, han har förändrat mitt liv..." Hur är det möjligt när någon under gudstjänsten står hundratals meter, till och med kilometer bort från påven, som fallet var under resorna? Hur kunde denna person säga: "Han såg på mig", "Han talade till mig"?

Personligen måste jag också vittna om att mitt liv som präst har förändrats totalt sedan jag började arbeta vid sidan av Johannes Paulus.

Jag vill betona ytterligare några särskilt betydelsefulla ögonblick som grep mig djupt under den sista Kristi Lekamens och Blods högtid som påven firade. Då kunde påven inte längre gå. Ceremonimästaren och jag hade placerat honom i hans fåtölj på bilens plattform, särskilt

iordningställd för processionen: framför påven på en prie-dieu var monstransen med det Allraheligaste Sakramentet placerad. Under processionen vände sig påven till mig på polska och bad att få knäböja. Jag blev mycket besvärad av denna begäran, för påven var fysiskt sett inte i stånd till det. Med stor finkänslighet gjorde jag klart för honom det omöjliga i detta, för bilen krängde under vägen och det skulle vara mycket farligt att utföra en handling av det slaget. Påven svarade med sitt välkända lågmälda "brummande". Lite senare, i närheten av det påvliga universitetet "Antonianum", upprepade han igen: "Jag vill knäböja!", och jag måste med stor svårighet på nytt neka honom det. Jag föreslog att det skulle vara mycket klokare att försöka göra det i närheten av Maria-Maggiore; och jag fick återigen höra detta "brummande". Efter några ögonblick när vi kom fram till redemptoristfadernas hus utbrast han ändå med beslutsamhet, och nästan skrek på polska: "Jesus är här! Var så god och hjälp mig...". Det var inte längre möjligt att säga emot honom. Msgr Marini hade bevittnat det som hänt. Våra blickar möttes, och utan att säga något började vi hjälpa honom att knäböja. Det gjorde vi med stor svårighet och vi fick nästan bära honom till prie-dieu'n. Påven grep tag i den och försökte att hålla sig kvar, men knäna vek sig under honom och vi var tvungna att genast sätta honom tillbaka i fåtöljen, med svårigheter inte bara av fysiska orsaker, utan också beroende på bestyret med de liturgiska kläderna.

Vi hade varit med om en stor trosdemonstration. Även om kroppen inte längre svarade på den inre uppmaningen förblev viljan fast och stark. Påven visade, trots sitt stora lidande, trons inre kraft som ville manifesteras sig genom akten att knäböja. Våra vädjanden att inte göra denna gest hade ingen verkan. Påven har alltid ansett att inför Kristus närvarande i det Allraheligaste Sakramentet måste man vara mycket ödmjuk och uttrycka denna ödmjukhet med kroppshållningen.

Till slut vill jag betona att också jag, genom min enkla tjänst hos påven blivit bättre, som människa och som präst. Han har lärt oss att "den verkliga vännen är den tack vare vilken jag blivit bättre". Då kan jag påstå att enligt denna definition var Johannes Paulus II min verkliga vän.

Tack vare det vittnesbörd han gav kom jag närmare den Gud som Johannes Paulus representerade. Under gudstjänsterna har jag kunnat se hur han under sitt liv vigde sig och överlämnade sig totalt till Gud, och det var i detta tillstånd av gåva som hans liv släcktes ut.

När hade dött gick jag omkring i Vatikanens salar i min tjänst som påvlig ceremonimästare, och jag grät. Kanske för första gången i mitt vuxna liv skämdes jag inte för mina tårar. Det var emellertid tårar över mig själv, för att jag inte var som han, jag var inte en helig präst, för jag hade inte givit mig helt åt Gud, för att jag inte var *totus tuus*...

Jag kommer inte ihåg precis vad jag tänkte när jag bar evangelieboken framför Johannes Paulus II's mycket enkla kista. Jag ville bara bära den med värdighet, som man bär den viktigaste boken i livet, boken i Johannes Paulus II's liv.

Tillsammans med msgr Marini placerade jag denna bok på kistan, och jag kände hur ovärdig jag var denna gest. Jag kände mig så liten och så syndig... Jag bad Gud att få bära evangelieboken i mitt liv, såsom Johannes Paulus hade burit den. Och att aldrig någonsin tillsluta den.

Sedan Johannes Paulus återvänt till fadershuset, gick jag varje dag för att höra bikt i kyrkan "Santo Spiritu in Sassia" kl 15, "barmhärtighetens timme" under vilken ett stort antal personer samlades, sjöng barmhärtighetens rosenkrans och gick korsvägen. Det hände flera gånger att jag föreslog olika personer att gå till Johannes Paulus II:s grav för att be om hans förbön. Därför att den gamle påven hade överskridit sig själv. Han såg bort från sin egen kropp, sina egna lidanden. När han visade sig i fönstret och inte längre kunde tala, visste vi vad han ville säga. När han med svårighet lyfte handen gjorde vi genast korstecknet, för han välsignade oss alltid. När jag avslutat med dessa ord var det många som svarade mig: "Men jag kommer precis från kryptan i Vatikanen, från Johannes Paulus II:s grav, och det är därför som jag biktar mig. Jag visste inte ens att man kunde gå till bikt vid den här tiden..."